

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

DIPLOMSKI RAD br. 819

**RELAKSACIJE SEMIDEFINITNOG
PROGRAMIRANJA ZA PROBLEME BOJANJA
GRAFOVA I MAKSIMALNE KLIKE**

Lana Šprajc

Zagreb, lipanj, 2025.

Ovdje dolazi tekst zadatka diplomskog rada na hrvatskom jeziku.

Hvala Banimiru na podsjetnicima da trebam pisati diplomski...

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Opis problema	4
2.1. Bojanje grafova	4
2.1.1. $\delta + 1$ bojanje grafa	4
2.2. Traženje maksimalne klike	4
2.2.1. Pohlepno traženje lokalno maksimalne klike	5
3. Semidefinitno programiranje	6
3.1. Teorija dualnosti	6
3.2. Metode rješavanja SDP	7
3.2.1. Metoda unutarnje točke	7
4. Lovászov broj	8
5. Primjene SDP-a u bojanju grafova	9
5.1. Povezanost vektorskog bojanja grafa i bojanja grafa	9
5.2. Formulacija SDP	10
5.3. Pretvorba vektorskog bojanja u bojanje grafa	11
5.3.1. Semibojanja	11
5.3.2. Metoda odsijecanja ravninama	11
5.3.3. Zaokruživanje vektorskim projekcijama	12
6. Primjene SDP-a u traženju maksimalne klike	13
6.1. SDP formulacija problema maksimalnog stabilnog skupa	13
7. Programska ostvarenja	15

7.1. Bojanje grafova	15
7.1.1. Primjer bojanja grafa	15
7.2. Traženje maksimalne klike	18
7.2.1. Primjer traženja maksimalne klike	18
8. Rezultati i rasprava	21
9. Upute za prevođenje i pokretanje	23
10. Zaključak	24
Literatura	25
Sažetak	26
Abstract	27

1. Uvod

U teoriji grafova, problemi bojanja grafa i traženja maksimalne klike poznati su NP-teški problemi s brojnim primjenama. Slijedi opis ovih problema. Bojanje grafa svakom vrhu grafa pridružuje jednu boju na način da su svaka dva susjedna vrha različitih boja. Poznate primjene ovog problema su alociranju registara, raspoređivanju zadataka...

Problem traženja maksimalne klike je problem pronalaska potpuno povezanog podgrafa. Problem ima česte primjene u kemiji i bioinformatiči, primjerice za pronalaženje sličnih struktura u molekulama.

Za oba ovo problema često je dovoljno pronaći rješenje koje je blizu optimalnom. Semidefinitno programiranje daje dobre aproksimacije rješenja problema koje se mogu izračunati u polinomnoj složenosti.

Rad je podijeljen u X poglavlja. U svakom je opisano ovo.

2. Opis problema

Graf se sastoji od n vrhova i m bridova. Pišemo $G = (V, E)$. Stupanj vrha je definiran kao broj vrhova s kojima je taj vrh susjedan. δ je oznaka za najveći stupanj vrha.

2.1. Bojanje grafova

Bojanje grafa je postupak pridruživanja boje svakom vrhu grafa tako da dva susjedna vrha nemaju jednaku boju. Graf je k -obojiv ako postoji bojanje grafa s k ili manje boja. Kromatski broj $\chi(G)$ grafa je najmanji broj boja potreban za obojati graf. U većini primjena, dovoljno je obojati graf s dovoljno malim k boja, $k > \chi(G)$.

2.1.1. $\delta + 1$ bojanje grafa

$\delta + 1$ je jednostavan algoritam bojanja grafa koji oboja graf s najviše $\delta + 1$ bojom. Algoritam je složenosti $O(n^2)$. Neka je $\{1, \dots, \delta + 1\}$ skup boja. Svakom vrhu se pridružuje najmanji broj kojim nije obojan ni jedan od njegovih susjeda. Uvijek će postojati barem jedna takva boja jer svaki vrh ima najviše δ susjeda, a postoji $\delta + 1$ boja. Problem ovog algoritma je što je u većini slučajeva kromatski broj grafa puno manji od $\delta + 1$.

2.2. Traženje maksimalne klike

Klika u grafu je potpuno povezani podgraf. Maksimalna klika (engl. *maximum clique*) je najveći takav podgraf. Broj vrhova u maksimalnoj klizi označavamo s $\omega(G)$. Ovaj broj predstavlja donju granicu kromatskog broja grafa, $\omega(G) \leq \chi(G)$.

Lokalno maksimalna klika (engl. *maximal clique, inclusion-maximal*) je klika koja nije podgraf veće klike. Takvoj klizi nije moguće dodati ni jedan vrh grafa koji nije dio klike, na način da dobiveni podgraf ostaje klika.

2.2.1. Pohlepno traženje lokalno maksimalne klike

Jednostavan algoritam za traženje lokalno maksimalne klike započinje s proizvoljnim vrhom $S = \{v\}$. Algoritam iterira po preostalim vrhovima i provjerava ostaje li podgraf S klika ako mu pridružimo odabrani vrh w . Ako ostaje, vrh pridružimo lokalno maksimalnoj klizi, a u suprotnom ga odbacujemo.

3. Semidefinitno programiranje

Semidefinitno programiranje (krat. *SDP*) klasa je optimizacijskih problema. Standardni oblik problema je:

$$\begin{aligned} \min & \langle CX \rangle \\ \text{t.d.} & \langle A_i X \rangle = b_i \\ & X = X^T \geq 0 \end{aligned} \tag{3.1}$$

pri čemu $\langle A \rangle = \sum_i^n a_{i,i}$ označava trag kvadratne matrice. $X \geq 0$ označava da je matrica pozitivno semidefinitna.

Dualni problem zadan je s jednadžbama:

$$\begin{aligned} \min & \sum_i^m b_i y_i \\ \text{t.d.} & \sum_i^m A_i y_i + Z = C \\ & Z \geq 0 \end{aligned} \tag{3.2}$$

3.1. Teorija dualnosti

U optimizacijskim problemima, razmak dualnosti (engl. *duality gap*) je razlika između optimuma primarnog p^* i dualnog d^* problema, $p^* - d^*$. Kažemo da vrijedi slaba dualnost ako je razmak dualnosti veći ili jednak od 0. Jaka dualnost vrijedi ako su optimum primarnog i dualnog problema jednaki, to jest ako je razmak dualnosti jednak 0.

Za SDP je razmak dualnosti jednak:

$$\begin{aligned}
 \langle CX \rangle - b^T y &= \langle (\sum_{i=1}^m A_i y_i + Z) X \rangle - b^T y \\
 &= \langle ZX \rangle + \sum_{i=1}^m (\langle A_i X \rangle - b_i) y_i \\
 &= \langle ZX \rangle \geq 0
 \end{aligned} \tag{3.3}$$

Iz ovoga vidimo da za SDP vrijedi slaba dualnost, ali ne nužno i jaka. Prema Slaterovom uvjetu, jaka dualnost je zadovoljena ako postoji rješenje primarnog problema u kojem je zadovoljen uvjet $X \succ 0$ i rješenje dualnog problema takvo da vrijedi $Z \succ 0$.

3.2. Metode rješavanja SDP

Postoje razne metode rješavanja SDP-a, primjerice elipsoidna metoda i metoda unutarnje točke. Ove metode numerički pronalaze rješenje, obično u polinomnoj složenosti.

3.2.1. Metoda unutarnje točke

Kao što ime kaže, metoda unutarnje točke započinje s nekom točkom unutar prostora koji zadovoljava uvjete semidefinitnog programa i priližava se optimumu.

4. Lovászov broj

Lovászov broj (Lovászova theta funkcija) rješenje je sljedećeg semidefinitnog programa:

$$\begin{aligned}\theta &= \max \langle JX \rangle \\ t.d. \langle X \rangle &= 1 \\ x_{i,j} &= 0, \forall (i, j) \in E(G) \\ X &= X^T \geq 0\end{aligned}\tag{4.1}$$

Ovdje J predstavlja $n \times n$ matricu ispunjenu jedinicama.

Za Lovászov broj, $\theta(G)$ vrijedi da je veći od ili jednak broju klike, a manji od ili jednak kromatskom broju grafa, $\omega(G) \leq \theta(G) \leq \chi(G)$. [1]

Ovaj program nije teško pretvoriti u standardnu formu. Potrebno je postaviti $C = -J$, $A_1 = I$, $b_1 = 1$, $A_i = E_{j,k}, \forall (j, k) \in E(G)$, $b_i = 0, i \in \{2, \dots, m\}$. Ovdje $E_{i,k}$ predstavlja matricu koja sadrži 0 na svim mjestima osim na $e_{i,j}$ i $e_{j,i}$ gdje sadrži 1.

5. Primjene SDP-a u bojanju grafova

U formulaciji bojanja grafova pomoću SDP-a, vrhovima se pridružuju jedinični vektoru. Vektori pridruženi susjednim vrhovima moraju biti udaljeni jedan od drugog.

Definicija 1 Za graf $G=(V, E)$ s n vrhova i m bridova i realni broj $k \geq 1$, vektorsko k -bojanje je pridruživanje jediničnih vektora $v_i \in \mathbb{R}^n$ svakom vrhu i grafa G takvih da za svaka dva susjedna vrha $v_{i,j} \in E$ vrijedi:

$$v_i \cdot v_j \leq -\frac{1}{k-1} \quad (5.1)$$

[2]

Definicija 2 Za graf $G=(V, E)$ s n vrhova i m bridova i realni broj $k \geq 1$, matično k -bojanje je određivanje simetrične pozitivno semidefinitne matrice M , takve da je $m_{i,i} = 1, i \in \{1, \dots, n\}$ i $m_{i,j} = m_{j,i} \leq -\frac{1}{k-1}, (i, j) \in E$.

Matrično k -bojanje i vektorsko k -bojanje su ekvivalentni. Ako je poznato vektorsko k -bojanje, matricu M određuje se tako da se element $m_{i,j}$ postavi na skalarni produkt vektora v_i i v_j . Ako je poznato matično k -bojanje, matricu M moguće je faktorizirati pomoću dekompozicije svojstvenim vrijednosti (engl. *eigendecomposition*) tako da vrijedi $M = UU^T$. Sada su stupci matrice U , jedinični vektori koji čine vektorsko k -bojanje grafa. [2]

5.1. Povezanost vektorskog bojanja grafa i bojanja grafa

Teorem 5.1 Za $k \leq n$, postoji k jediničnih vektora $v_i \in \mathbb{R}^n$ takvih da je $v_i \cdot v_j = -\frac{1}{k-1}, \forall i \neq j$

Dokaz (iz [2]) Dovoljno je dokazati da ovo vrijedi za $k = n$, ako je k manji od n $v_i[j]$ se postavlja na 0 za sve $j > k$.

Konstruirani su vektori v_1, \dots, v_k na sljedeći način:

$$v_i[j] = \begin{cases} -\sqrt{\frac{1}{k(k-1)}} & j \neq i \\ \sqrt{\frac{k-1}{k}} & j = i \end{cases} \quad (5.2)$$

Teorem 5.2 Svaki k -obojiv graf je i vektorski k -obojiv.

Dokaz (iz [2]) Graf je uvijek obojiv s $k \leq n$ boja jer je u najgoreg slučaju svaki vrh obojan u različitu boju. Svakom vrhu obojanom s i -tom bojom, pridružuje se vektor v_i iz 5.1

Iz ovog teorema vidljivo je da je minimalni k za koji je graf vektorski k -obojiv donja granica za kromatski broj grafa.

5.2. Formulacija SDP

Slijedi SDP formulacija vektorskog bojanja grafa koja minimizira k za koji je graf vektorski k -obojiv.

$$\begin{aligned} \min \alpha \\ \text{t.d. } x_{ii} &= 1 \\ x_{ij} &\leq \alpha, \forall (i, j) \in E(G) \\ X &= X^T \geq 0 \end{aligned} \quad (5.3)$$

Optimalni $\alpha = -\frac{1}{k-1}$. Kako bi problem bio u standardnoj formi, u matrici X uvodi se novi element na dijagonalu tako da $x_{n+1,n+1} = \alpha$. Dodatno, uvode se *slack* varijable za uvjete povezane s bridovima. Konačna formulacija problema u standardnoj formi je:

$$\begin{aligned}
& \min \langle E_{n+1, n+1} X \rangle \\
& t.d. \langle E_{ii} X \rangle = 1 \\
& \langle E_{ij} X \rangle - 2 \langle E_{n+1, n+1} X \rangle + \langle E_{n+1+k, n+1+k} X \rangle = 0, \forall (i, j) \in E(G), k \in \{1, \dots, m\} \\
& X = X^T \succeq 0
\end{aligned} \tag{5.4}$$

5.3. Pretvorba vektorskog bojanja u bojanje grafa

Rješavanjem SDP-a, dobiva se vektorsko bojanje grafa. Ovo je potrebno pretvoriti u bojanje grafa. Postoji nekoliko algoritma za ovaj problem. Neki od njih su metoda odsijecanja ravninama (engl. *cutting plane method*) i zaokruživanje vektorskim projekcijama.

5.3.1. Semibojanja

Definicija 3 *k*-semibojanje (engl. *k*-semicoloring) grafa G je pridruživanje k boja barem polovici vrhova grafa G tako da dva susjedna vrha nisu jednake boje.

Ako je poznato k -semibojanje grafa, tada je moguće obojati cijeli graf u $k \log n$ boja. Ovo je moguće rekursivnim bojanjem barem polovice preostalog grafa, sve dok ne ostane 0 ili 1 neobojan vrh.

5.3.2. Metoda odsijecanja ravninama

Motivacija iza korištenja algoritma je činjenica da su vektori koji predstavljaju susjedne vrhove udaljeni u prostoru, to jest velik je kut između njih. Generira se N slučajnih hiperravnina koje prolaze kroz ishodište koordinatnog sustava. One dijele prostor na $2N$ dijelova. Svakom dijelu je pridružena jedna boja te su svi vektori u tom dijelu obojani jednom bojom. Ukoliko su dva susjedna vrha obojana istom bojom, jednom od tih vrhova treba maknuti boju.

Vjerojatnost da su 2 susjedna vrha s različitih strana jedne hiperravnine je β/Π , gdje je β kut između vektorskih reprezentacija tih vektora. Za veći broj hiperravnina, smanjuje se vjerojatnost da su vrhovi u jednakim podprostorima. Ovo vrijedi za sve vrhove, a ne samo za susjedne. Budući da susjedni vektori imaju veliki kut između vektorskih

reprezentacija, oni imaju manju vjerojatnost da se nalaze u jednakim podprostiteorima. Promijenom parametra N bira se između točnog bojanja većeg broja vrhova za veći N i bojanja s manjim brojem boja za manji N . [2]

5.3.3. Zaokruživanje vektorskim projekcijama

U ovom algoritmu, traže se veliki podgrafe koji u kojima ni jedan vrh nije međusobno povezan. Zadovoljavajuće je pronaći podgraf s N vrhova i m bridova, gdje je $N \gg m$ te izbaciti m vrhova koji su imaju susjedne vrhove u podgrafu. Ovih $N - m$ vrhova možemo obojati jednom bojom.

Algoritam 1 *Bojanje grafa vektorskim projekcijama*

1. generiranje slučajnog vektora u po standardnoj distribuciji i normaliziracija
2. ako je $|v_i \cdot u| > \epsilon$, dodavanje vrha i u trenutni skup vrhova
3. provjera nalaze li se bridovi u dobivenom podgrafu i izbacivanje potrebnih vrhova iz skupa
4. bojanje trenutnog skupa vrhova u jednu boju
5. ponavljanje preostalih vrhova dok nisu svi obojani

Intuitivno, ako je jedan od vektora v_i blizu slučajnom vektoru u , tada njegovi susjedni vektori v_j koji su udaljeni od vektora v_i , vjerojatno udaljeni i od vektora u . Promijenom parametra ϵ utječemo na broj obojenih vektora u jednom koraku, ali i broj *uhvaćenih* bridova.

6. Primjene SDP-a u traženju maksimalne klike

Stabilan skup (engl. *stable set*) je podskup vrhova grafa G koji ne sadržava dva susjedna vrha. Inverzni graf \bar{G} grafu G sastoji se od jednakog skupa vrhova kao i graf G . Vrhovi v_i i v_j u grafu \bar{G} su povezani ako i samo ako nisu povezani u grafu G .

Skup vrhova S je klika u grafu G ako i samo ako je stabilan skup u grafu \bar{G} . Dakle, problem maksimalne klike grafa G je ekvivalentan problemu maksimalnog stabilnog skupa grafa \bar{G} . [3]

U nastavku je opisana metoda pronalska maksimalnog stabilnog skupa.

6.1. SDP formulacija problema maksimalnog stabilnog skupa

Svakom vrhu grafa pridjeljuje se vrijednost -1 ili 1 . Jedan od ovih skupova predstavlja stabilan skup. Grafu se dodaje jedan vrh v_{n+1} koji nije povezan ni s jednim vrhom grafa G . Ovaj vrh se očito nalazi u maksimalnom stabilnom skupu. Ovaj vrh će služiti prepoznavanju koji od skupova je stabilan skup.

Problem je definiran na sljedeći način(iz [3]):

$$\begin{aligned} \max \quad & \frac{1}{2} \sum_{i=1}^n (v_i^2 + v_{n+1}v_i) \\ \text{t.d.} \quad & v \in \{-1, 1\}^{n+1} \\ & |v_i + v_j + v_{n+1}| = 1 \forall (i, j) \in E \end{aligned} \tag{6.1}$$

Izraz $v_i^2 + v_{n+1}v_i$ je jednak 0 ako je v_i različitog predznaka kao i v_{n+1} ili jednak 2 ako

je v_i jednakog predznaka kao i v_{n+1} . Što znači da je vrijednost optimizacijske funkcije jednaka broju vrhova u maksimalnom stabilnom skupu.

Problem se relaksira u SDP na sljedeći način (iz [3]):

$$\begin{aligned}
 & \max \left\langle \begin{bmatrix} .5 & & & .25 \\ & \ddots & & \vdots \\ & & .5 & .25 \\ .25 & \cdots & .25 & 0 \end{bmatrix} X \right\rangle \\
 & t.d. diag(X) = e \\
 & \langle (e_{ijk} e_{ijk}^T) X \rangle = 1 \\
 & X = X^T \geq 0
 \end{aligned} \tag{6.2}$$

Iz relaksiranog problema dobiva se stabilni skup prateći sljedeći algoritam:

Algoritam 2 *Određivanje maksimalnog stabilnog skupa*

1. Iz optimalnog X^* dobivenog iz 6.2 određuje se V za koji vrijedi $X^* = V^T V$
2. Za slučajni jedinični vektor $u \in \Re^{n+1}$ računa se $v = \text{sign}(V^T u)$
3. Za svaki $(i, j) \in E$, ako ne vrijedi $|v_i + v_j + v_{n+1}| = 1$, mijenja se predznak od v_i ili v_j , ono koji je udaljeniji od vektora v_{n+1}

Stabilan skup vrhova je onaj skup vrhova koji imaju jednaki predznak kao i v_{n+1} .

7. Programska ostvarenja

U sklopu rada implementiran je algoritam za bojanje grafova i traženje maksimalne klike. Ostvaren je izračun Lovászove theta funkcije. Implementiran je program za vizualizaciju grafa i program za generiranje slučajnih grafova.

Sav kod napisan je u C++-u uz korištenje biblioteke DSDP [4] i OpenBLAS implementacije BLAS/LAPACK standarda [5].

7.1. Bojanje grafova

Implementirana su dva algoritma za bojanje grafova: SDP relaksacijom uz zaokruživanje vektorskim projekcijama i $\delta + 1$ algoritmom.

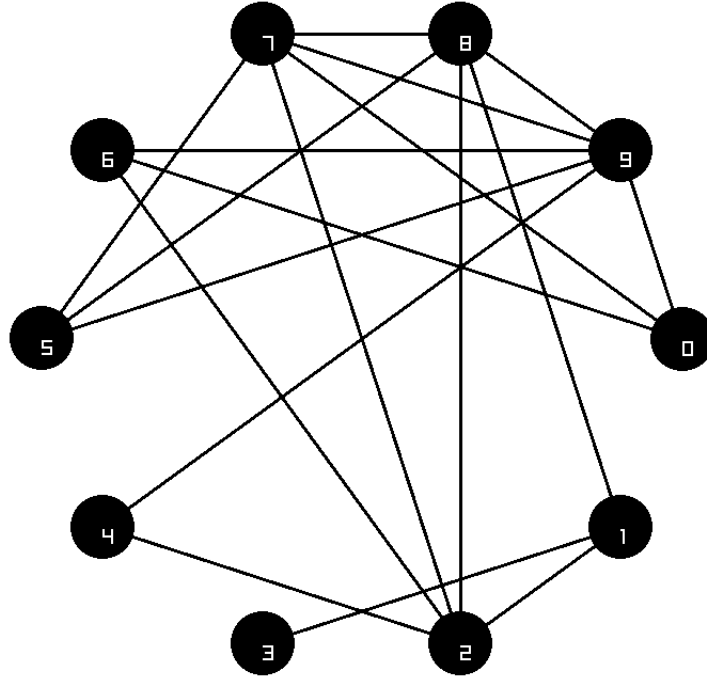
$\delta + 1$ algoritam je implementiran kao što je objašnjeno u poglavlju 2.1.1.

Za bojanje zaokruživanjem vektorskih projekcijama problem 5.4 rješenje je korištenjem biblioteke DSDP [4]. Korištenjem ove biblioteke dobivena je optimalna matrica X koja je faktorizirana u oblik VV^T koji predstavlja vektorsko bojanje korištenjem OpenBLAS-a [5].

Graf je dalje obojan kako je opisano u poglavlju 5.3.3.

7.1.1. Primjer bojanja grafa

Zaokruživanje vektorskim projekcijama objašnjeno je na grafu G s tablicom susjednih vrhova 7.1 U ovom zapisu, jedinica predstavlja da postoji brid između dva vrha, dok nula predstavlja da vrhovi nisu povezani. Na slici 7.1. prikazan je graf G s oznakama vrhova $0, \dots, 9$.

Slika 7.1. Prikaz grafa G

$$G = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \quad (7.1)$$

U tablici 7.1. prikazano je vektorsko bojanje grafa G koje se dobiva rješavanjem pripadajućeg SDP-a. U tablici 7.2. prikazani su slučajni vektori generirani u postupku bojanja grafa G zaokruživanjem vektorskim projekcijama. U tablici 7.3. prikazani su skalarni umnošci iterativno generiranih slučajnih vektora s vektorima pripadajućih vrhova grafa

G. Vrijednost parametra $\epsilon = 0.0$. U prvom koraku vrhovi 6, 7 i 8 imaju skalarni produkt $> \epsilon$. Budući da su vrhovi 7 i 8 susjedni, vrh 8 nije obojan. Na slici 7.2.a, prikazan je graf nakon prve iteracije bojanja.

U drugom koraku, vrhovi 2, 3, 4, 8 i 9 imaju skalarni produkt $> \epsilon$. Vrhovi 4 i 8 nisu obojani jer postoje bridovi (2, 4), (4, 9) i (8, 9). Slika 7.2.b, prikazuje graf G nakon druge iteracije bojanja.

U trećoj iteraciji, vrhovi 0, 1, 4 i 8 imaju pozitivni skalarni produkt. Vrh 8 nije obojan zato što postoji brid (1, 8). Na slici 7.2.c prikazan je graf G nakon trećeg koraka algoritma bojanja grafa.

Ostali su vrhovi 5 i 8 koji su povezani pa su oni obojani različitim bojama u sljedeće dvije iteracije algoritma. Na slici 7.2.d prikazan je potpuno obojan graf G.

Tablica 7.1. Vektorsko bojanje grafa G

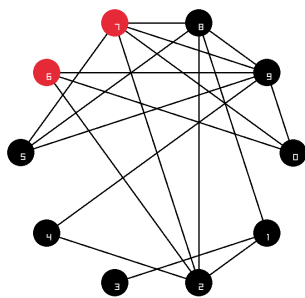
i	$v_{i,0}$	$v_{i,1}$	$v_{i,2}$	$v_{i,3}$	$v_{i,4}$	$v_{i,5}$	$v_{i,6}$	$v_{i,7}$	$v_{i,8}$	$v_{i,9}$
0	0.000	0.226	-0.253	0.113	-0.340	0.0680	0.286	0.342	0.627	0.401
1	0.000	-0.191	-0.174	0.475	-0.024	0.026	0.387	0.410	-0.364	-0.506
2	0.000	-0.174	-0.387	-0.276	0.069	-0.003	-0.232	0.153	-0.300	0.756
3	0.000	-0.021	-0.043	0.518	-0.041	0.273	-0.657	-0.327	0.218	0.259
4	0.000	0.037	-0.126	-0.126	0.539	0.570	0.084	0.075	0.404	-0.419
5	-0.010	-0.042	0.207	0.070	0.204	-0.116	-0.198	0.806	0.278	0.358
6	0.000	0.151	-0.236	0.057	0.258	-0.564	-0.355	0.056	0.046	-0.634
7	-0.010	0.017	-0.076	-0.223	-0.425	0.270	-0.301	0.107	-0.244	-0.728
8	-0.010	-0.174	-0.087	-0.003	0.006	-0.218	0.257	-0.591	0.705	-0.049
9	-0.010	0.192	-0.048	0.158	0.216	0.062	0.245	-0.320	-0.741	0.416

Tablica 7.2. Generirani slučajni vektori r_i

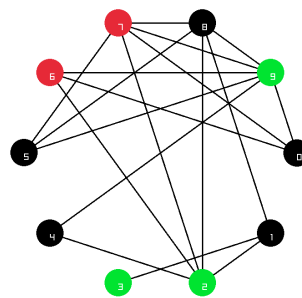
i	$r_{i,0}$	$r_{i,1}$	$r_{i,2}$	$r_{i,3}$	$r_{i,4}$	$r_{i,5}$	$r_{i,6}$	$r_{i,7}$	$r_{i,8}$	$r_{i,9}$
0	0.057	-0.219	0.846	0.061	0.000	-0.252	-0.052	-0.254	0.039	-0.312
1	-0.556	-0.436	0.246	-0.042	0.191	0.479	0.225	-0.270	0.124	0.186
2	-0.260	0.172	-0.272	0.320	0.250	0.643	0.159	-0.395	0.261	-0.039
3	0.195	-0.327	0.190	-0.060	-0.415	-0.060	-0.229	0.603	0.460	-0.105
4	-0.011	0.019	0.732	0.432	-0.015	-0.312	0.146	-0.000	0.289	0.274

Tablica 7.3. Umnošci slučajnih vektora s vektorima vrhova

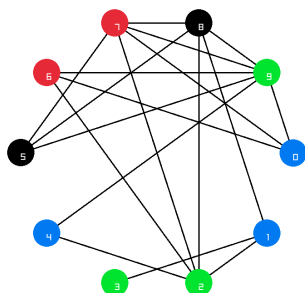
i	$r_i \cdot v_0$	$r_i \cdot v_1$	$r_i \cdot v_2$	$r_i \cdot v_3$	$r_i \cdot v_4$	$r_i \cdot v_5$	$r_i \cdot v_6$	$r_i \cdot v_7$	$r_i \cdot v_8$	$r_i \cdot v_9$
0	-0.476	-0.063	-0.580	-0.024	-0.143	-0.078	0.117	0.056	0.199	-0.179
1	-0.073	-0.135	0.014	0.115	0.304	-0.107			0.252	0.102
2	0.161	0.002			0.607	-0.353			0.316	
3						0.591			-0.037	
4									0.228	

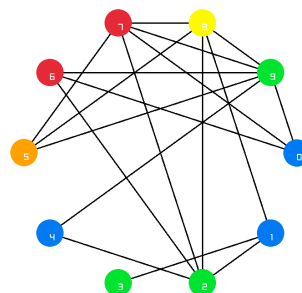
(a) Graf G nakon prve iteracije bojanja

(b) Graf G nakon druge iteracije bojanja

(c) Graf G nakon treće iteracije bojanja

(d) Konačno bojanje grafa G

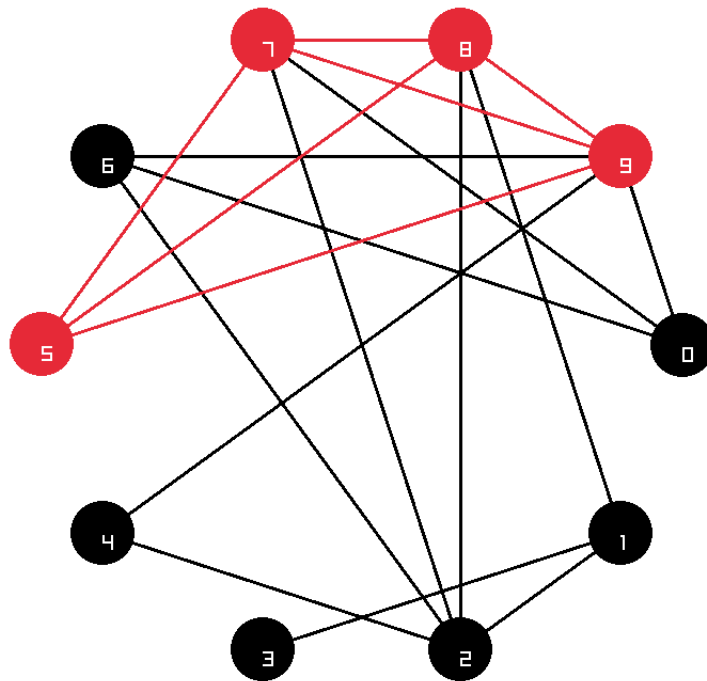
Slika 7.2. Koraci bojanja grafa G

7.2. Traženje maksimalne klike

U sklopu rada implementirane su dvije metode traženja maksimalne klike grafa: pohlepno traženje lokalno maksimalne klike kao što je opisano u poglavlju 2.2.1. i SDP relaksacijom definiranom u 6.2 pomoću algoritma 2. Za graf je određen njegov inverzni graf kojem se određuje stabilni skup koji je zapravo klika u početnom grafu.

7.2.1. Primjer traženja maksimalne klike

Na slici 7.3. prikazana je klika dobivena algoritmom 2 za graf G prikaz na slici 7.1. Klika sadrži vrhove 5, 7, 8 i 9. Ovo klika je ujedno i maksimalna klika grafa G.

Slika 7.3. Klika graf G

U tablici 7.4. prikaza je matrica V koja je dobivena faktorizacijom optimalnog rješenje SDP-a 6.2 za graf G . Prema algoritnu 2 generira se slučajni vektor r koju je zapisan u tablici 7.5. Zatim se računa umnožak matrice V i vektora r te se određuje predznak svakog elementa vektora umnoška. Ovi predznaci su zapisani u tablici 7.6. Za graf G elementi na mjestima 5, 7, 8 i 9 imaju jednaki predznak (-1) kao i dodatan element 10 te oni čine potencijalnu kliku. Provjerom vidimo da svi potrebni bridovi postoje te dobivamo kliku koja je prikazana na slici 7.3.

Tablica 7.4. Faktorizacija V optimalnog rješenja SDP relaksacije za graf G

i	$V_{i,0}$	$V_{i,1}$	$V_{i,2}$	$V_{i,3}$	$V_{i,4}$	$V_{i,5}$	$V_{i,6}$	$V_{i,7}$	$V_{i,8}$	$V_{i,9}$	$V_{i,10}$
0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-1.000	1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
1	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-1.000	1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
2	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-1.000	1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
3	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-1.000	1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
4	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-1.000	1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
5	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	-1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
6	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-1.000	1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
7	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	-1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
8	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	-1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
9	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	-1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
10	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	-1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Tablica 7.5. Slučajan vektor r

r_0	r_1	r_2	r_3	r_4	r_5	r_6	r_7	r_8	r_9	r_{10}
0.265	0.335	0.636	0.362	0.176	0.064	-0.016	0.132	0.049	0.290	-0.378

Tablica 7.6. Predznak umnoška matrice V i vektora r

$r \cdot v_0$	$r \cdot v_1$	$r \cdot v_2$	$r \cdot v_3$	$r \cdot v_4$	$r \cdot v_5$	$r \cdot v_6$	$r \cdot v_7$	$r \cdot v_8$	$r \cdot v_9$	$r \cdot v_{10}$
1	1	1	1	1	-1	1	-1	-1	-1	-1

8. Rezultati i rasprava

Za potrebe testiranja napravljen je jednostavan generator slučajnih grafova. Za definirane parametre $n \in \mathbb{N}$ i $p \in [0, 1]$, generira se graf s n vrhova. Bridovi se generiraju slučajno, za svaki brid je vjerojatnost generiranja p . Graf je spremljen u datoteku u obliku matrice susjedstva. Generiran je po jedan graf za sve $n \in \{5, 10, \dots, 40, 45\}$ i sve $p \in \{0, 0.05, \dots, 0.9, 0.95\}$.

Svi generirani grafovi obojani su $\delta + 1$ algoritmom i algoritmom zaokruživanja vektorskim projekcijama uz $\epsilon \in \{-0.2, 0, 0.2\}$. Za algoritam zaokruživanja vektorskim projekcijama, rezultati su izračunati 3 puta te je uzeta najbolja vrijednost. Za svaki algoritam su izračunati prosjeci po parametru n koji su prikazani u tablici 8.1. Iz tablice vidimo da algoritam zaokruživanja vektorskim projekcijama daje najbolje rezultate za $\epsilon = -0.2$, a najgore za $\epsilon = 0.2$. Algoritam zaokruživanja vektorskim projekcijama za $\epsilon = -0.2$ i $\delta + 1$ bojanje daju otprilike jednake rezultate. Zanimljivo je primjetiti da $\delta + 1$ algoritam boja graf s puno manje od δ boja, pogotovo za veliki n .

U

Određen su klike pohlepnom pronalaskom lokalno maksimalne klike i pronalaskom SDP relaksacijom.

Tablica 8.1. Broj boja po algoritmu po n

n	$\delta + 1$ bojanje	SDP bojanje $\epsilon = -0.2$	SDP bojanje $\epsilon = 0$	SDP bojanje $\epsilon = 0.2$	δ
5	2.85	2.85	3.25	3.45	3.05
10	4.25	4.35	4.8	5.85	6.45
15	5.95	5.65	6.2	8.1	9.65
20	7.2	6.9	7.8	10.1	12.65
25	8.1	8.4	9.4	13.15	15.5
30	9.6	10.75	11.45	16.3	19
35	10.6	10.85	12.8	18.75	21.5
40	12	12.3	13.65	22.05	24.35
45	12.65	13.2	15.05	24.55	27

Tablica 8.2. Broj boja po algoritmu po p

	$\delta + 1$ bojanje	SDP bojanje $\epsilon = -0.2$	SDP bojanje $\epsilon = 0$	SDP bojanje $\epsilon = 0.2$	δ
--	----------------------	-------------------------------	----------------------------	------------------------------	----------

9. Upute za prevođenje i pokretanje

10. Zaključak

Literatura

- [1] L. Lovasz, “On the shannon capacity of a graph”, *IEEE Transactions on Information Theory*, sv. 25, br. 1, str. 1–7, 1979. <https://doi.org/10.1109/TIT.1979.1055985>
- [2] D. Karger, R. Motwani, i M. Sudan, “Approximate graph coloring by semidefinite programming”, 1998. [Mrežno]. Adresa: <https://arxiv.org/abs/cs/9812008>
- [3] S. Benson i Y. Ye, “Approximating maximum stable set and minimum graph coloring problems with the positive semidefinite relaxation”, *Applications and Algorithms of Complementarity*, 07 2000. https://doi.org/10.1007/978-1-4757-3279-5_1
- [4] S. J. Benson i Y. Ye, “DSDP5 user guide — software for semidefinite programming”, Mathematics and Computer Science Division, Argonne National Laboratory, Argonne, IL, teh. izv. ANL/MCS-TM-277, September 2005., <http://www.mcs.anl.gov/~benson/dsdp>.
- [5] Q. Wang, X. Zhang, Y. Zhang, i Q. Yi, “Augem: Automatically generate high performance dense linear algebra kernels on x86 cpus”, u *SC '13: Proceedings of the International Conference on High Performance Computing, Networking, Storage and Analysis*, 2013., str. 1–12. <https://doi.org/10.1145/2503210.2503219>

Sažetak

Relaksacije semidefinitnog programiranja za probleme bojanja grafova i maksimalne klike

Lana Šprajc

Unesite sažetak na hrvatskom.

Ključne riječi: prva ključna riječ; druga ključna riječ; treća ključna riječ

Abstract

Semidefinite programming relaxation for graph coloring and maximum clique number

Lana Šprajc

Enter the abstract in English.

Keywords: the first keyword; the second keyword; the third keyword